

2026 m. spalio 15 d.

Lietuvos administracinių ginčų komisija pateikė prašymą Europos Sąjungos Teisingumo Teismui (ESTT) prašydama išaiškinti, ar su Direktyvos 2014/24/ES tikslais, 18 straipsnio 1 dalimi, 57 straipsnio 4 dalies h punktu bei Direktyvos 89/665/EEB tikslais, 1 straipsnio 1 dalies ketvirta pastraipa, taip pat proporcingumo principu suderinama tokia praktika, pagal kurią perkančioji organizacija privalo išviešinti tiekėją, pateikusį melagingą informaciją apie jo atitiktį kvalifikacijos reikalavimams, nepriklausomai nuo to, kad perkančioji organizacija iki pirkimo procedūrų pabaigos (pirkimo sutarties sudarymo) nepriėmė sprendimo pašalinti tokį tiekėją iš dalyvavimo pirkimo procedūrose.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2014/24/ES 57 straipsnio 4 dalies h punkte nustatyto neprivalomo pašalinimo pagrindo taikymo sąlygų įvykdymą gali konstatuoti tik perkančioji organizacija pirkimo procedūros metu, ar tai gali konstatuoti ir teismas pirkimo procedūrai jau pasibaigus (sudarius pirkimo sutartį), taip pat, ar viešųjų pirkimų srityje kompetentinga nacionalinė institucija gali įpareigoti perkančiąją organizaciją įtraukti tiekėją į Melagingą informaciją pateikusių tiekėjų sąrašą, jeigu perkančioji organizacija pirkimo procedūros metu tiekėjo nepašalino ir su juo sudarė pirkimo sutartį, tačiau įsiteisėjusiu teismo sprendimu vėliau buvo konstatuota, kad šis tiekėjas pateikė melagingą informaciją apie savo atitiktį pajėgumo reikalavimams.

ESTT pažymėjo, kad su Direktyvos 2014/24/ES 57 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos h punktu ir šios direktyvos 18 straipsnio 1 dalyje įtvirtintu proporcingumo principu suderinama tai, kad sąrašė, skirtame viešojo pirkimo procedūrų administravimui palengvinti, yra laikinai skelbiami ekonominės veiklos vykdytojų, kurių kaltė dėl melagingos informacijos apie atitiktį pajėgumo sąlygoms pateikimo yra nustatyta, pavadinimai.

ESTT nurodė, kad, pirmiausia, viešojo pirkimo procedūrų administravimą palengvinantis Melagingą informaciją pateikusių tiekėjų sąrašas leidžia perkančiosioms organizacijoms sužinoti ekonominės veiklos vykdytojų, kurie nelaikomi patikimais, pavadinimus, o tai iš esmės reiškia, kad jie laikinai pašalinami iš bet kurios viešojo pirkimo procedūros, nebent atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas įrodo, kad ėmėsi tinkamų taisomųjų priemonių, ir, antra, šiuo pavadinimų

paskelbimu sąrašė siekiama palengvinti minėto apribojimo taikymą perkančiosioms organizacijoms ir kitiems viešųjų pirkimų srityje kompetentingiems subjektams.

ESTT taip pat priminė, kad nacionaliniuose teisės aktuose nustatydamą šio neprivalomo pašalinimo pagrindo taikymo sąlygas, kiekviena valstybė narė turi paistyti pagrindinių jo aspektų, nurodytų Direktyvos 2014/24/ES 57 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos h punkte. Be to, taikant minėtą pašalinimo pagrindą turi būti laikomasi proporcingumo principo. Pagal šį principą pašalinimas turi būti laikinas, ekonominės veiklos vykdytojui turi būti suteikta galimybė įrodyti, kad jo taikytų taisyklių priemonių pakanka jo patikimumui pagrįsti. Be to, būtina konkrečiai įvertinti atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo elgesį ir veiksmus, remiantis visais reikšmingais duomenimis, ir nustatyti jo kaltę, o dėl nedidelių pažeidimų ekonominės veiklos vykdytojas turėtų būti pašalintas tik išimtinėmis aplinkybėmis.

ESTT pažymėjo, kad pagal Direktyvos 2014/24/ES 57 straipsnį nedraudžiama, kad teismas, pasibaigus viešojo pirkimo procedūrai, konstatuotų, jog ekonominės veiklos vykdytojas pateikė melagingą informaciją apie savo atitiktį atrankos kriterijams, neatsižvelgiant į tai, ar perkančioji organizacija jį pašalino iš viešojo pirkimo procedūros. ESTT jurisprudencijoje ne kartą konstatuota, kad šis pašalinimo pagrindas gali būti taikomas ne tik pirkimo procedūroje, kurioje pateikta melaginga informacija, bet ir vėlesnių viešųjų pirkimų procedūrose.

Be to, ESTT nurodė, kad jeigu valstybė narė gali nustatyti perkančiosioms organizacijoms pareigą pašalinti ekonominės veiklos vykdytoją iš viešojo pirkimo procedūros esant Direktyvos 2014/24/ES 57 straipsnio 4 dalies h punkte nurodytoms aplinkybėms, ji taip pat gali įgalioti kompetentingą nacionalinę instituciją nuspręsti, ar priimti sprendimą, kuriuo perkančiosioms organizacijoms būtų nustatyta tokia pareiga, ar ne.

Atsakydamas į prejudicinį klausimą ESTT konstatavo, kad Direktyvos 2014/24/ES 18 straipsnio 1 dalis, 57 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos h punktas, taip pat Direktyvos 89/665/EEB 1 straipsnio 1 ir 3 dalys turi būti aiškinami taip, kad pagal juos nedraudžiamos nacionalinės teisės nuostatos ar praktika, pagal kurias viešųjų pirkimų srityje kompetentinga institucija turi teisę įpareigoti perkančiąją organizaciją paskelbti ekonominės veiklos vykdytojo, pateikusio melagingą informaciją apie atitiktį pajėgumo sąlygoms, pavadinimą, nors ši perkančioji organizacija nepašalino šio ekonominės veiklos vykdytojo iš viešojo pirkimo procedūros iki jos

pabaigos, o jo kaltė dėl pateiktos melagingos informacijos buvo nustatyta galutiniu teismo sprendimu, su sąlyga, kad:

- tokio skelbimo trukmė proporcinga atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo veikos sunkumui ir neviršija iš dalies pakeistos Direktyvos 2014/24/ES 57 straipsnio 7 dalyje numatytos maksimalios trukmės,

- šio skelbimo laikotarpiu šis ekonominės veiklos vykdytojas gali įrodyti savo patikimumą pagal iš dalies pakeistos Direktyvos 2014/24/ES 57 straipsnio 6 dalį, kad jam būtų leista dalyvauti vėlesnėje viešojo pirkimo procedūroje,

- minėtas ekonominės veiklos vykdytojas turi teisę į veiksmingą teisinę gynybą dėl bent vieno iš sprendimų, susijusių su tokiu paskelbimu, kuriuos atitinkamai priėmė ši institucija ir atitinkama perkančioji organizacija.